

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 2/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2018 predbežne prerokoval spojené sťažnosti [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátska kancelária, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline z 13. apríla 2016 o nepripustení do konania vo veci sp. zn. 2 To 15/2016 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 2 To 15/2016-503 z 13. apríla 2016 vo výroku o zamietnutí odvolania a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „poškodený“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 13. apríla 2016 o nepripustení sťažovateľa do konania vo veci sp. zn. 2 To 15/2016 (ďalej len „sťažnosť I“).

2. Následne 24. októbra 2016 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 To 15/2016-503 z 13. apríla 2016 vo výroku o zamietnutí odvolania sťažovateľa podaného proti výroku rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 72/2014-481 zo 14. decembra 2015, ktorým bol sťažovateľ s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie (ďalej len „sťažnosť II“).

3. Z obsahu oboch sťažností vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v procesnej pozícii poškodeného v trestnom konaní vedenom proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „páchateľ“), ktorý bol rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 72/2014-481 zo 14. decembra 2015 uznaným za vinného zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a to na tom skutkovom základe, že po tom, ako 1. apríla 2009 v zastúpení firmy [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), uzatvoril so sťažovateľom rámcovú kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol odplatný prevod vlastníckeho práva k drevnej guľatine a vláknine, odobral predmet zmluvy od sťažovateľa, pričom však vystavené faktúry neuhradil v lehote

splatnosti a odobratý tovar ako konateľ a jediný spoločník spoločnosti [REDACTED], predal rakúskej spoločnosti napriek vedomosti, že podľa čl. IV rámcovej kúpnej zmluvy vlastnícke právo na tovar prechádza na kupujúceho až po úplnom zaplatení kúpnej ceny sťažovateľovi. Podľa názoru okresného súdu týmto úmyselným konaním spôsobil sťažovateľovi škodu v sume 10 984,52 €. Okresný súd súčasne (okrem iných) pojal do výrokovej časti svojho rozsudku aj výrok, ktorým sťažovateľa s jeho uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Tento výrok odôvodnil poukazom na právoplatný (7. septembra 2011) rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12 Cb 92/2011-121 z 27. mája 2011, ktorým bola firme [REDACTED] uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 11 218,75 € s príslušenstvom, a to práve na podklade neuhradených faktúr za dodávku dreva sťažovateľom. Z toho okresný súd vyvodil, že už *„poškodenému ako navrhovateľovi bolo v občianskoprávnom súdnom konaní priznané peňažné plnenie z predmetných faktúr za dodávku dreva, pričom na strane odporcu vystupoval subjekt [REDACTED]“*.

4. Prvostupňový rozsudok napadli odvolaniami páchatel' (proti všetkým výrokom) i sťažovateľ (proti výroku o náhrade škody). Sťažovateľ dôvodil, že síce v súvisiacom civilnom spore s firmou [REDACTED] bol úspešný, jeho judikovaná pohľadávka je ale nevymožiteľná, keďže firma [REDACTED] nemá žiaden majetok. Preto *„nevymožiteľnosť pohľadávky... od dlžníka [REDACTED] vznikla v priamej príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného, ktorý takýmto spôsobom spáchal trestný čin sprenevery, a zakladá jeho priamu zodpovednosť za škodu, ktorá [REDACTED] vznikla“*.

5. Krajský súd prejednal podané odvolania na verejnom zasadnutí 13. apríla 2016. V priebehu zasadnutia uznesením rozhodol, že *„podľa § 256 ods. 3, 4 per analogiam Tr. por. z dôvodov § 46 ods. 4 Tr. por. súd poškodenú stranu [REDACTED], so sídlom [REDACTED] nepripúšťa do konania v predmetnej veci a ďalej nemôže uplatňovať nárok na náhradu škody, lebo o nároku už bolo rozhodnuté“*. Následne krajský súd rozsudkom č. k. 2 To 15/2016-503 zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o náhrade škody a odvolanie sťažovateľa zamietol.

K odvolaniu sťažovateľ poukázal na § 46 ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), podľa ktorého návrh na náhradu škody spôsobenej trestným činom nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v občianskom súdnom konaní alebo inom príslušnom konaní. Vzhľadom na to, „ako náhle poškodený uplatní svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní, je to prekážkou, aby si náhradu škody paralelne uplatnil aj v občianskoprávnom konaní. Použitím argumentu a contrario možno potom dospieť k záveru, že ak si poškodený uplatní nárok na náhradu škody v občianskom konaní, je to prekážkou, aby si paralelne uplatnil náhradu škody aj v trestnom konaní. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 12Cb/92/2011 z 27. 5. 2011 o nároku poškodeného [REDAKOVANÉ] bolo rozhodnuté v občianskom súdnom konaní, pričom z predmetného rozsudku vyplýva že predmetom tohto konania bola rámcová zmluva č. 2/2009 a nezaplatené faktúry č. 10100483, 10100550, 10100570, 10100611, 10100644, z čoho je zrejmé, že ide o nárok totožný s nárokom, ktorý si poškodený uplatnil aj v trestnom konaní... O náhrade škody potom okresný súd rozhodol napriek tomu, že o tomto nároku už bolo rozhodnuté v občianskom súdnom konaní.“.

6. Nadväzne krajský súd uviedol, že účelom rozhodovania o nároku na náhradu škody v trestnom konaní je, „aby sa o nároku na náhradu škody urýchlene rozhodlo. Ak sa tak už stalo, hoci aj neprávoplatným rozhodnutím, tento účel sa splnil, a preto poškodený nemôže urobiť návrh, aby sa o jeho nároku na náhradu škody znovu rozhodlo v trestnom konaní. Je nesporné, že vyššie citovaným rozhodnutím súdu bolo poškodenému [REDAKOVANÉ] priznané právo na náhradu škody, ktorá jej vznikla v dôsledku nezaplatených faktúr, pričom je irelevantné, či k uspokojeniu poškodeného skutočne došlo, či už dobrovoľným plnením alebo na základe výkonu súdneho rozhodnutia. Vychádzajúc z uvedeného potom krajský súd na verejnom zasadnutí postupom podľa § 256 ods. 3, ods. 4 Tr. por. per analogiam z dôvodov § 46 ods. 4 Tr. por. poškodenú stranu [REDAKOVANÉ] nepripustil do konania v predmetnej veci a následne rozhodol o zrušení výroku o škode napadnutého rozsudku okresného súdu. To však nebráni vo výkone procesných práv poškodeného podľa § 46 ods. 1 Tr. por.“.

7. V sťažnosti I sťažovateľ namieta, že uznesením na verejnom zasadnutí 13. apríla 2016 krajský súd „bez možnosti akéhokoľvek riadneho opravného prostriedku vylúčil poškodeného z konania s odôvodnením, že ide o osobu, ktorej právo poškodeného v uvedenom konaní zrejme nepatrí“. Právny názor krajského súdu odkazujúci na skutočnosť rozhodnutia o sťažovateľovom nároku na náhradu škody v občianskom súdnom konaní považuje sťažovateľ za „formalistický prístup k veci... nárokom na náhradu škody v trestnom konaní bola totiž suma, ktorú v dôsledku sprenevery obžalovaného prevedením kúpnej ceny na účet svojej vlastnej firmy nemohol poškodený voči spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] vymôcť. Jej výšku však poškodený v tomto konaní nemal ako inak preukázať, než predložením rovnakých dôkazov – faktúr, ako v konaní proti uvedenej spoločnosti v občianskom súdnom konaní a zároveň predložením konečného rozvrhu všeobecnej podstaty uvedenej spoločnosti z konkurzného konania. Sťažovateľ preto poukazuje na nesprávne zistený skutkový stav Krajským súdom..., ktorý z uvedených dôkazov vyvodil nesprávny právny záver, čím porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces – čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a čl. 6 Dohovoru...“.

8. Podľa sťažovateľa „akceptáciou formalistického výkladu, kedy sa totožnosť uplatneného nároku považuje za zachovanú by nastal z hľadiska materiálnej spravodlivosti stav, kedy Krajský súd... postupoval v rozpore s princípmi a zásadami trestného konania, pretože napriek preukázateľnej vedomosti o škode ktorá poškodenému vznikla a z uvedeného občianskeho súdneho konania na ktoré odkazuje nikdy nebude uspokojená nezaviazal osobu za tento stav zodpovednú túto škodu uhradiť“.

9. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti I vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu Žilina zo dňa 13. 4. 2016 sp. zn. 2To/15/2016, ktorým ho súd nepripustil do konania v predmetnej veci porušené boli;

2. Základné právo Sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR uznesením Krajského súdu Žilina zo dňa 13. 4. 2016 sp. zn. 2To/15/2016, ktorým ho súd nepripustil do konania v predmetnej veci porušené boli;

3. Uznesenie Krajského súdu Žilina zo dňa 13. 4. 2016 sp. zn. 2To/15/2016, ktorým sťažovateľa súd nepripustil do konania v predmetnej veci zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie;

4. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 7 115,26 Eur.

5. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16,- eur (pozostávajúce z tarifnej odmeny za dva úkony právnej pomoci a to: prevzatie a príprava vypracovania ústavnej sťažnosti, pričom za jeden úkon právnej pomoci činí 143 eur (§11 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z.) + 2 x 8,58 eur za náhradu hotových výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa §16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z. platné od 1. 1. 2016, na účet právneho zástupcu advokáta JUDr. Juraja Lukáča, advokáta, bankové spojenie [REDAKOVANÉ], pobočka Poprad, číslo účtu...“

10. V sťažnosti II sťažovateľ zdôrazňuje, že mu „ako poškodenému vznikla trestným činom škoda, pretože mu faktúry za dodané drevo neboli v dôsledku trestného činu spáchaného odsúdeným uhradené a zároveň sa ich v dôsledku jeho konania nepodarilo vymôcť“. Obdobne ako v sťažnosti I i v sťažnosti II sťažovateľ hodnotí ako formalistický postoj krajského súdu determinovaný skutočnosťou úspechu sťažovateľa v súvisiacom občianskom súdnom konaní.

11. Sťažovateľ poukazuje na obsah výpovedí páchatel'a pri výsluchoch v prípravnom konaní, v rámci ktorých potvrdil, že firma [REDAKOVANÉ] dlhovala sťažovateľovi sumu 11 218,75 €, na obsah výpovede predsedu sťažovateľa, ktorý uviedol, že napriek úspechu v občianskom súdnom konaní je judikovaná pohľadávka nevyožiteľná, ako aj na preukázanú skutočnosť, že cenu za dodávky dreva rakúsky odberateľ uhrádzal na účet spoločnosti, v ktorej bol páchatel' jediným konateľom a spoločníkom. Preto „vzhľadom na absolútne nesprávne právne posúdenie zisteného skutkového stavu“ je napadnuté rozhodnutie krajského súdu „ústavne nekonformné, a preto v celosti nezákonné a v konečnom dôsledku i... protiústavné...“.

12. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti II vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu Žilina zo dňa 13. 4. 2016 sp. zn. 2To/15/2016, ktorým zamietol odvolanie Sťažovateľa v predmetnej veci porušené boli;

2. Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 13. 4. 2016 sp. zn. 2To/15/2016, ktorým... súd zamietol odvolanie Sťažovateľa v predmetnej veci zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie;

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3667.15 €.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16,- eur (pozostávajúce z tarifnej odmeny za dva úkony právnej pomoci a to: prevzatie a príprava a vypracovanie ústavnej sťažnosti, pričom za jeden úkon právnej pomoci činí 143 eur (§11 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z.) + 2 x 8,58 eur za náhradu hotových výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa §16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z. platné od 1. 1. 2016, na účet právneho zástupcu advokáta JUDr. Juraja Lukáča, advokáta, bankové spojenie [REDAKOVANÉ], pobočka Poprad, číslo účtu...“

13. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 31/2017-15 z 24. januára 2017 sťažnosť I a sťažnosť II spojil na spoločné konanie.

II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

16. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. K obom zásahom do označených práv sťažovateľa malo dôjsť 13. apríla 2016, keď na verejnom zasadnutí krajský súd uznesením nepripustil sťažovateľa do predmetného trestného konania a súčasne rozsudkom jeho odvolanie zamietol. Sťažnosti však boli ústavnému súdu doručené v rôznych termínoch (13. júna 2016 a 24. októbra 2016), čo na prvý pohľad môže vyvolávať pochybnosti o včasnosti podania sťažnosti II.

18. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

19. Sťažnosť II smeruje proti zamietavému výroku rozsudku krajského súdu, ktorý síce bol vyhlásený na verejnom zasadnutí 13. apríla 2016, na ktorom bol sťažovateľ (prostredníctvom splnomocneného zástupcu) prítomný, a teda sa o existencii tohto rozhodnutia mohol dozvedieť už 13. apríla 2016, podľa zistení ústavného súdu mu však písomné vyhotovenie rozsudku krajského súdu bolo doručené 22. augusta 2016. Preto je na posúdenie včasnosti sťažnosti II potrebné vychádzať z aplikácie prvej vety § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde a lehotu na podanie sťažnosti II počítať až od právoplatnosti

napadnutého výroku odvolacieho rozsudku krajského súdu, teda od 22. augusta 2016. Z od tlačku poštovej pečiatky na obálke, v ktorej bola ústavnému súdu 24. októbra 2016 doručená sťažnosť II, nie je možné zistiť, v ktorý deň bola zásielka s týmto obsahom odovzdaná na poštovú prepravu. S ohľadom na uvedené časové súvislosti je preto ústavný súd toho názoru, že lehotu je potrebné považovať za zachovanú.

20. Obe sťažnosti sú podané včas.

21. O zjavne neopodstatnený návrh ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

22. Podľa názoru ústavného súdu skutková a právna súvislosť spojených sťažností umožňuje spoločné skúmanie ich opodstatnenosti. Právny základ, z ktorého krajský súd pri nepripustení sťažovateľa do konania a pri zamietnutí jeho odvolania vychádzal, je totiž identický. Pramení v potrebe aplikácie § 46 ods. 4 Trestného poriadku.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

24. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

26. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

27. Podľa názoru krajského súdu sa na kauzu sťažovateľa musel uplatniť § 46 ods. 4 Trestného poriadku, pretože sťažovateľ v občianskom súdnom konaní na Okresnom súde Žiar nad Hronom právoplatne uspel s nárokom na zaplatenie sumy plynúcej z faktúr vystavených za dodanie drevnej hmoty, ktorých neuhradenie bolo zároveň základom pre uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní proti páchatelovi. Sťažovateľ zas namietá, že mu *„ako poškodenému vznikla trestným činom škoda, pretože mu faktúry za dodané drevo neboli v dôsledku trestného činu spáchaného odsúdeným uhradené a zároveň sa ich v dôsledku jeho konania nepodarilo vymôcť“*.

28. Podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom 13. apríla 2016 poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Poškodený má právo sa kedykoľvek v priebehu trestného konania informovať o stave trestného konania...

29. Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom 13. apríla 2016 poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

30. Podľa § 46 ods. 4 Trestného poriadku v znení účinnom 13. apríla 2016 návrh podľa odseku 3 nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v občianskom súdnom konaní alebo inom príslušnom konaní.

31. Ústavný súd však nie je orgánom ochrany zákonnosti, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Netvorí ani súčasť sústavy všeobecných súdov, a preto do ich rozhodovacej činnosti je oprávnený mocensky zasiahnuť len v prípade priameho negatívneho dopadu ich postupov a rozhodnutí do sféry jednotlivca chránenej základnými právami a slobodami. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01).

32. Ústavný súd vo formovaní kritériálneho nastavenia svojho prieskumu rozhodnutí všeobecných súdov (hlavne v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) dospel až do takej miery konkrétnosti, že vyjadril názor, podľa ktorého aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom v okolnostiach daného prípadu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 363/09, II. ÚS 463/2011, III. ÚS 188/2012).

33. Procesné postavenie poškodeného v trestnom konaní nie je samoúčelné, ale stojí za ním materiálny obsah. Jeho podstata tkvie v požiadavke, aby bolo možné o majetkových nárokoch osoby, na ktorej základných právach sa trestný čin negatívne prejavil, rozhodnúť ihneď v procese primárne zameranom na uplatnenie trestno-právnej zodpovednosti. Formulované účelové ukotvenie má byť interpretačným východiskom, od ktorého sa odvíja aj ústavno-právna kvalita realizácie podústavného práva upravujúceho práva a povinnosti poškodeného v trestnom konaní. Pre ústavný súd je preto rozhodujúce, či prípadná nezákonnosť postupu alebo rozhodnutia súdu v trestnom konaní zabránila naplneniu identifikovaného materiálneho účelu procesno-právnej regulácie.

34. Podstatou základného práva poškodeného na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie v trestnom procese je v prvom rade poskytnutie procesných garancií (v normatívnej i v aplikačnej rovine), ktoré majú dostatočný potenciál na to, aby poškodenému vytvorili podmienky na spravodlivé meritórne rozhodnutie o jeho uplatnenom hmotno-právnom nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Len sekundárne je cieľom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v trestnom konaní aj ponuka záruk reálnej schopnosti poškodeného vymôcť náhradu škody (inštitút zaistenia nároku poškodeného na náhradu škody podľa § 50 – § 52 Trestného poriadku). Maximalizácia možnosti reálneho vymoženía judikovaného nároku na náhradu škody je však dominantným cieľom iných konaní, ktoré sa prioritne zameriavajú na výkon mocenských aktov štátneho mechanizmu autorizujúcich existenciu majetkovej pohľadávky (typicky exekučné konanie).

35. V posudzovanej veci nebolo skutkovo sporné, že sa sťažovateľovi v občianskom súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb 92/2011 na Okresnom súde Žiar nad Hronom podarilo právoplatne (k 7. septembru 2011) dosiahnuť exekučný titul oprávňujúci nútené vymoženie majetkovej ujmy, ktorá mu vznikla z dôvodu nezaplatenia faktúr vystavených odberateľovi drevnej hmoty. Podľa názoru ústavného súdu takto boli účel a podstata základného práva sťažovateľa ako poškodeného na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie v trestnom konaní už naplnené v inom (civilnom sporovom) konaní. Pre rozhodnutie ústavného súdu preto stráca význam skúmať, či krajský súd

pri rozhodovaní o nepripustení sťažovateľa ako poškodeného v predmetnom trestnom konaní a následne pri zamietnutí jeho odvolania správne právne posúdil ustálené skutkové okolnosti, inými slovami, či konal formálne v súlade so zákonom. Všeobecné súdnictvo totiž hmotno-právnomu nároku sťažovateľa poskytlo právnu ochranu, a z pohľadu kvality rozhodovania všeobecných súdov vyžadovanej čl. 46 ods. 1 ústavy, č. 36 ods. 1 listiny i čl. 6 ods. 1 dohovoru je v okolnostiach prejednávanej veci irelevantné, či sa tak stalo v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní.

36. Pokračujúci myšlienkový rozvoj vlastnej kauzy sťažovateľ naznačuje argumentáciou, podľa ktorej sa v trestnom konaní oprávnene domáhal nároku na náhradu škody, keďže jeho judikovaná pohľadávka v občianskom súdnom konaní je nevymožiteľná „v dôsledku... konania“ páchatel'a. Takto skonštruované dôvody však už podľa názoru ústavného súdu prekračujú rámce aplikovateľnosti základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie na úrovni trestného konania. Právoplatné meritórne rozhodnutie súdu o hmotno-právnom nároku účastníka konania nemôže samo osebe garantovať reálnu vymožiteľnosť judikovanej pohľadávky. Prisvedčiť sťažovateľovej argumentácii by znamenalo, že v každom prípade, keď účastník objektívne nedokáže reálne uspokojiť svoju judikovanú pohľadávku, by bola spochybnená ústavná konformita exekučného titulu, čo je záver absurdný. Povinnosťou všeobecného súdu pri rozhodovaní v základnom (nachádzacom) konaní plynúcou zo základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a z práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je garantovať skutočnú vymožiteľnosť úspechu účastníka konania, ale spravodlivo rozhodnúť o tom, či navrhovateľom uplatnený nárok má oporu v hmotnom práve. V sťažovateľovej veci sa tak udialo v súvisiacom občianskom súdnom konaní.

37. Preto skutočnosť, že sa sťažovateľ nedokáže domôcť pohľadávky judikovanej v súvisiacom občianskom súdnom konaní, nezakladá oprávnenosť uplatňovania nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Na základe tohto záveru krajský súd ani uznesením o nepripustení sťažovateľa ako poškodeného v predmetnom trestnom konaní, ani zamietnutím jeho odvolania proti škodovému výroku prvostupňového rozsudku nemohol porušiť základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Keďže k tomuto nepochybnému záveru dospel ústavný súd

už pri predbežnom prerokovaní spojených sťažností, bolo potrebné ich v častiach namietajúcich porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnuť ako zjavne neopodstatnené.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu

38. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok...

39. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok...

40. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v sťažnosti I ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

41. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že uznesením krajského súdu o nepripustení sťažovateľa do predmetného trestného konania nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti I podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

42. Vzhľadom na odmietnutie spojených sťažností už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostných petitoch

(návrhy na zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu, návrhy na priznanie finančného zadosťučinenia, návrhy na náhradu trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2018